

2018

KATALOG

návrhů veřejné výtvarné soutěže
o návrh na ztvárnění sochy věnované

P. MARTINU STŘEDOVÍ V BRNĚ

Hlavní idea návrhu vychází z legendy o poslední dělové kouli vystřelené švédským vojskem, která se zastavila u nohou pátera.

Tento příběh představuje výstižnou metaforu pro odkaz P. Martina Středy jako muže, který svojí duchovní a mravní silou bojoval proti dobyvačné agresi.

Jedná se o klasický křesťanský souboj dobra se zlem.

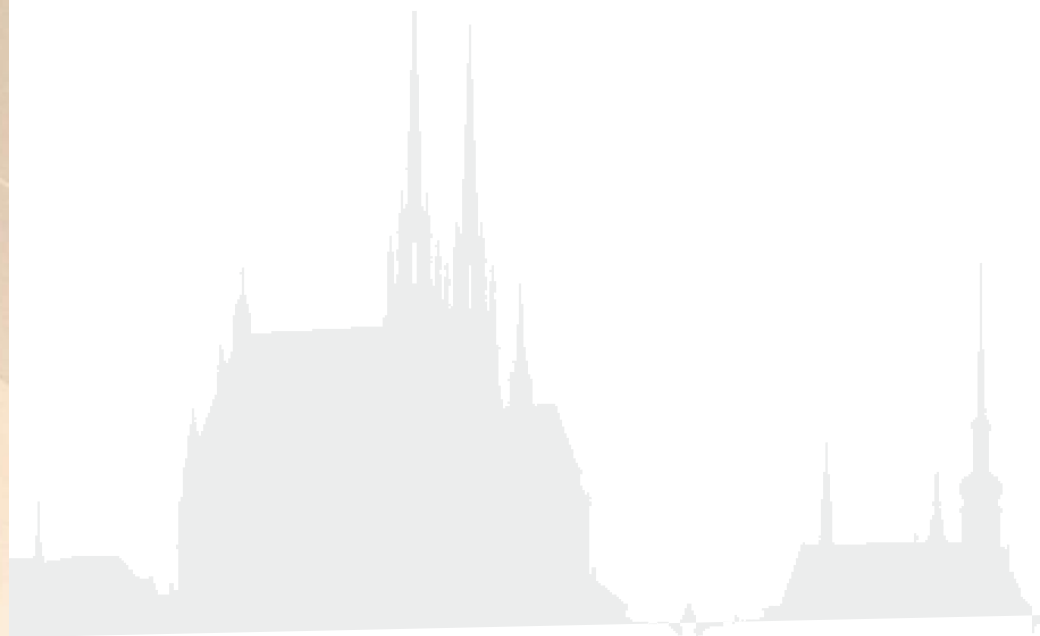
MgA. Jan Šebánek, Ph.D.

Socha P. Martina Středy, situovaná do plochy chodníku u kostela Nanebevzetí Panny Marie, je orientovaná čelem ke zdi kostela a zády k divákovi.

Gesto charakterizující heroické úsilí Martina Středy je modlitba - modlící člověk na kolenou, ponořen do dialogu.

Celkovou monumentálnítu sochy - klečící figury zahalené pláštěm, oživuje řada detailů. Hlava ponořená do meditace, rty dotýkající se sepnutých rukou, chodidla volně v prostoru...

akad. sochař Daniel Trubač, MgA. Svatopluk Sládeček

Výjev je oslavou jezuitského provinciála a duchovního vůdce studentů P. Martina Středy v souvislosti s obležením Brna švédskými vojsky v období třicetileté války.

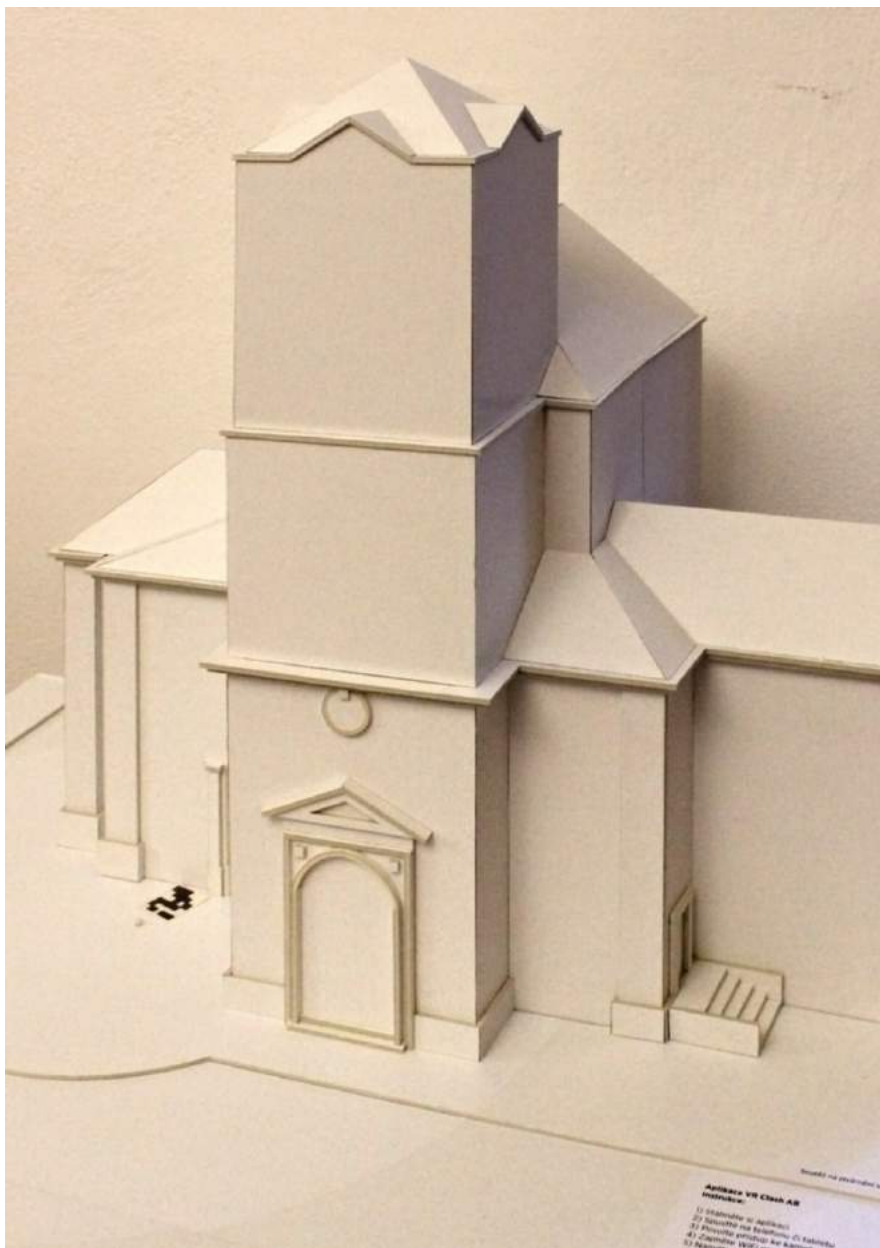
Socha zachycuje P. Martina Středu při modlitbě, vznášejícího se v záři paprsků nad Brnem.

Jedním z inspiračních zdrojů je obraz "P. M. Stredonius s pohledem na Brno od východu" od Martina Antonína Lublinského ze sbírek Moravské galerie v Brně, který zachycuje dle dobových svědectví zázračné vystoupení pátera na nebe nad městem.

MgA. Dušan Váňa

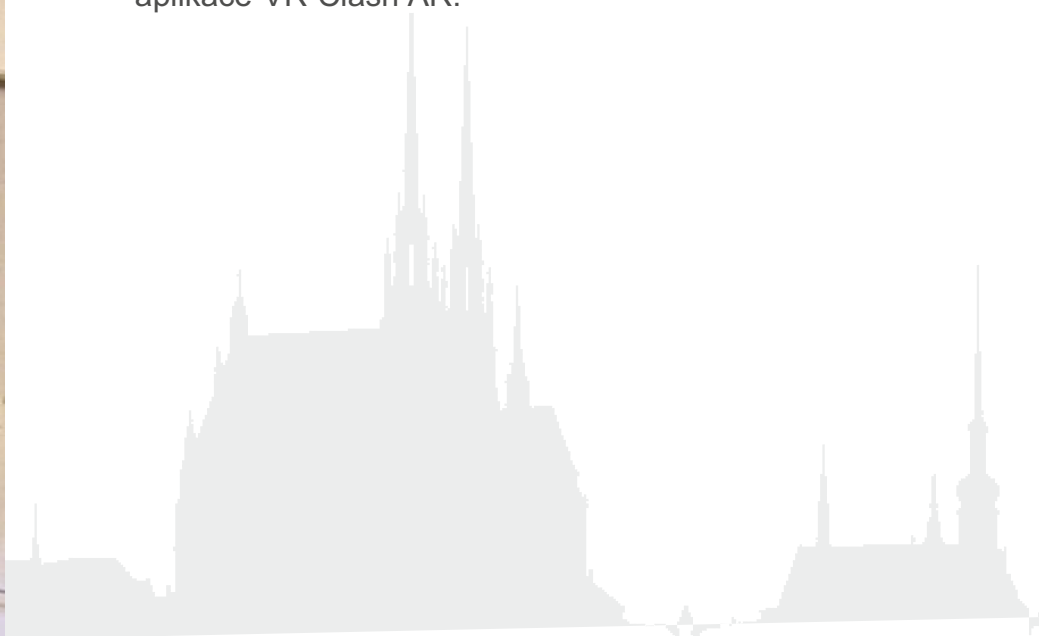

Motivem pro ztvárnění sochy P. Martina Středy je příběh posledního výstřelu z děla, kterým Švédové neúspěšně ukončili obléhání města Brna.

Návrh zachycuje zastavení dělové koule u nohou pátera. Autor nepovažuje daný prostor jako vhodný pro klasickou sochu, a proto se rozhodl pro nefyzické pojetí.

Plocha je vydlážděna červenou žulou a uprostřed je umístěna dělová koule. Zobrazení sochy autor prezentuje virtuálně pomocí aplikace VR Clash AR.

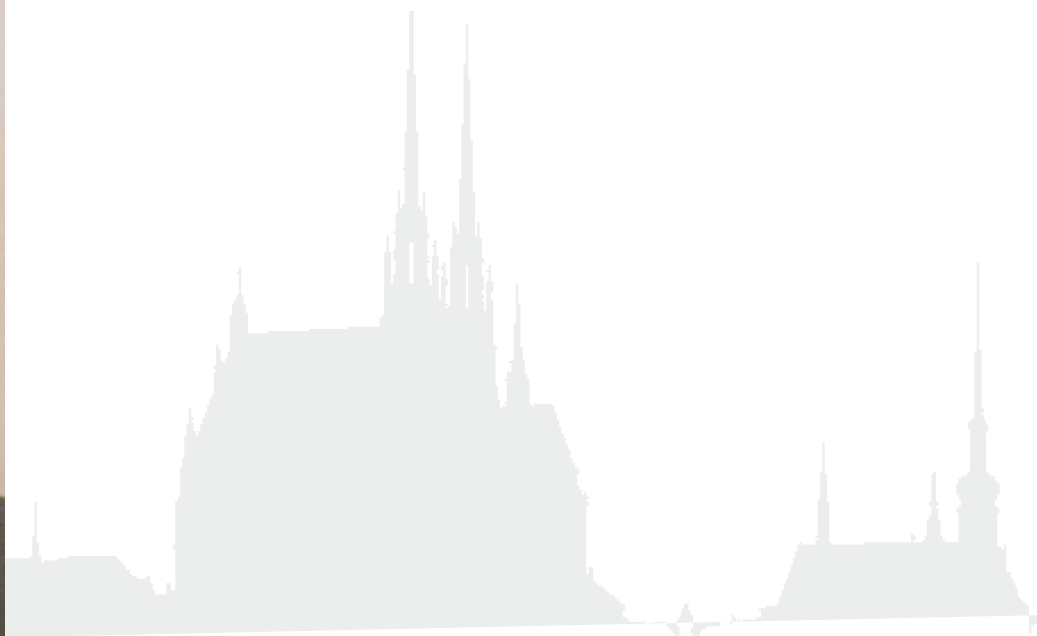

Socha věnovaná památce P. Martina Středy znázorňuje klečící a modlící postavu.

Tělo stylizované figury je ztvárněno z kamenných prvků hradební zdi.

Dochází tak k harmonickému napětí mezi živou bytostí a neživou hradbou.

U nohou figury leží dělová koule, odkazující k legendární poslední švédské kouli vystřelené na město Brno.

MgA. Martin Skalický

Socha je koncipována jako postava v kontemplativní poloze s ochraňujícím gestem, objímající knihu (Bibli) a obraz Madony Svatotomské.

Modelace je redukována do minimalistické formy, která umožňuje zobrazení postavy bez popisnosti detailu.

Textová část je rozšířena o QR kód, odkazující na článek o P. Martinu Středovi ve Wikipedii.

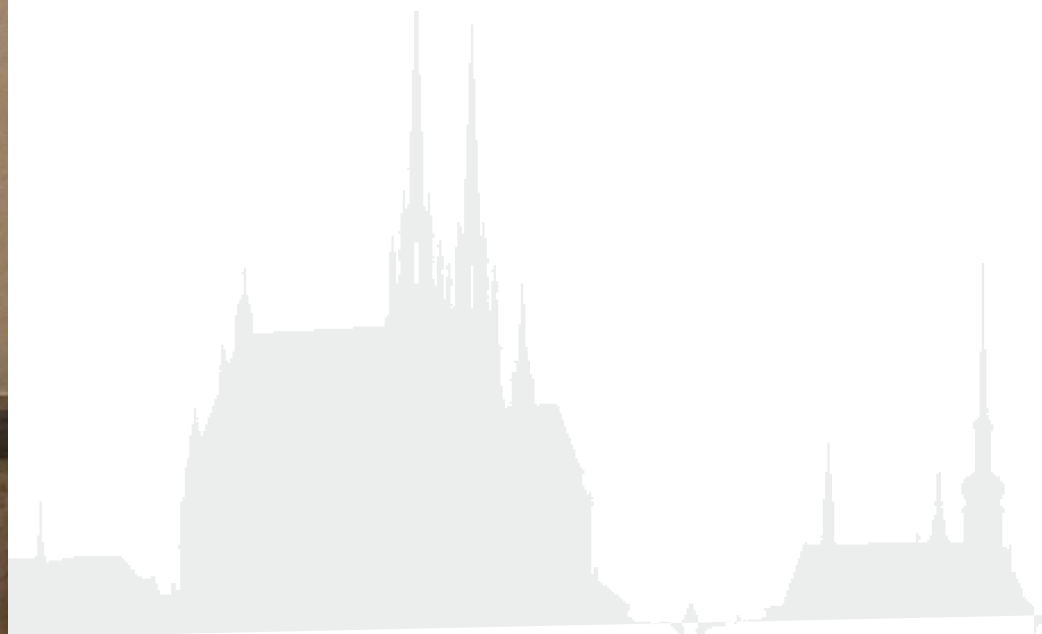

Mgr. René Vlasák, akad. malíř, Ing. arch. Tomáš Jurák

Socha P. Martina Středy, oděná v hávu jezuitského řádu a s rozpaženýma rukama, svým postojem ochraňuje, brání a zároveň vyzařuje sílu a odvahu muže, který byl duchovní oporou obránců Brna v těžkých časech švédského obléhání.

Socha z hliníkových plátů a čirého plexiskla má navodit dojem lehkosti. Díky této materiálové skladbě je možné využít efektu slunečního svitu shora dolů a naopak v noci prostupu světla ze světelného zdroje ve spodní části.

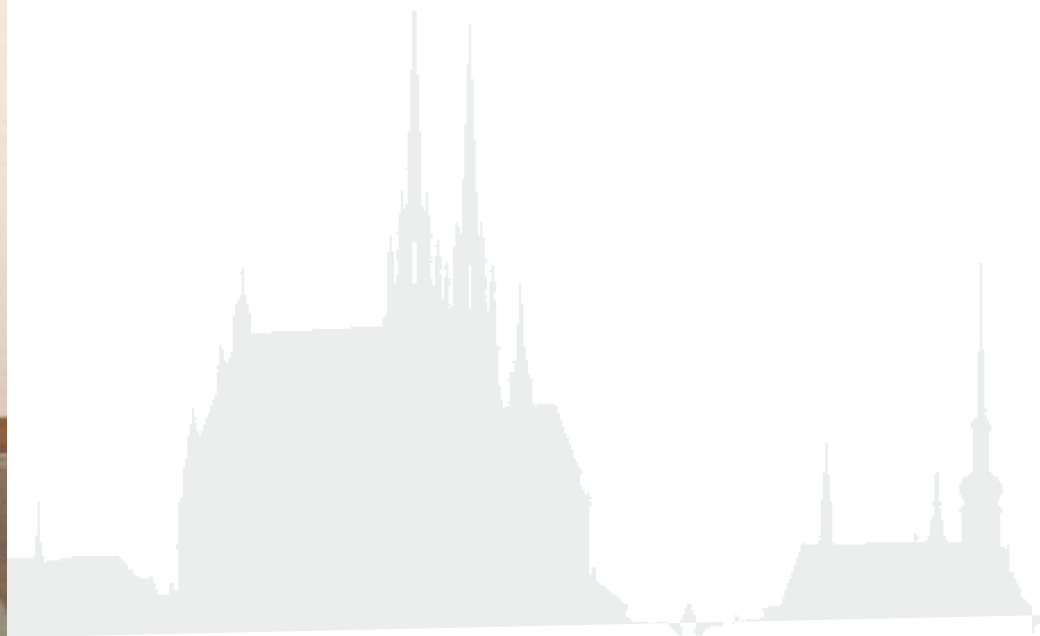
MgA. Michal Trpák, ArtD.

Mírně stylizovaná postava, ze které vyzařuje pokora a oddanost Bohu, ale také statečnost a odhodlanost.

P. Martin Středa byl přesvědčen o blízkém vítězství nad nepřítelem a jednoduché a statické pojetí sochy symbolizuje jeho osobnost jako pevný duchovní a morální pilíř.

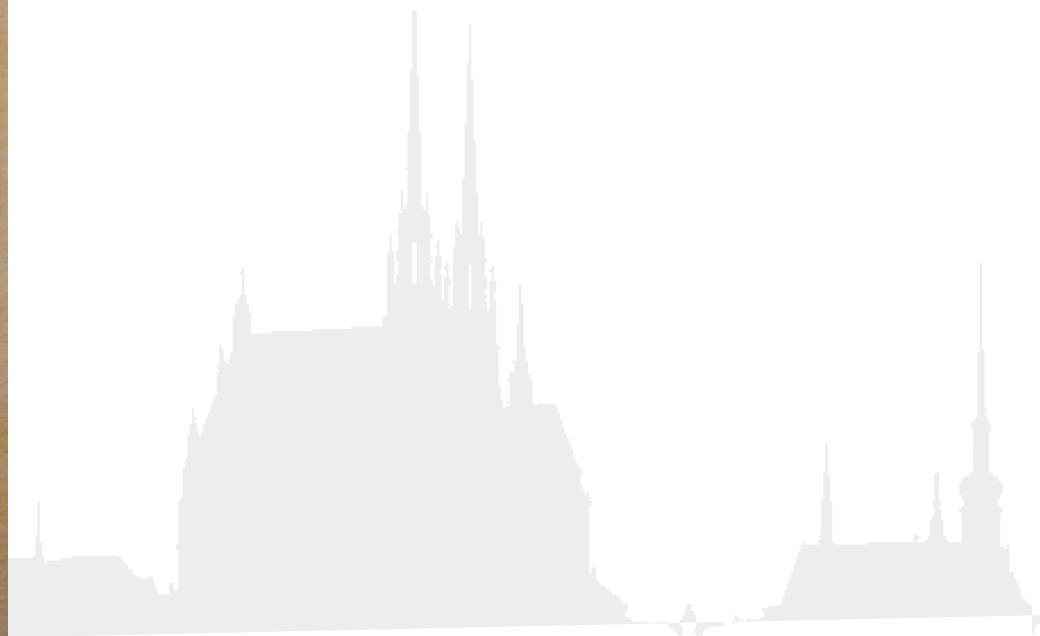
Josef Staněk

Ideou sochařského díla je postava P. Martina Středy, který se modlí a přimlouvá za město Brno.

Objekt sochy s kostelními zdi přetváří stávající veřejný prostor v prostor kontemplační.

Zastavení v tomto prostoru může vést kolemjdoucího k meditaci o vlastním příběhu,
a to i díky inspiraci přítomné sochy P. Martina Středy.

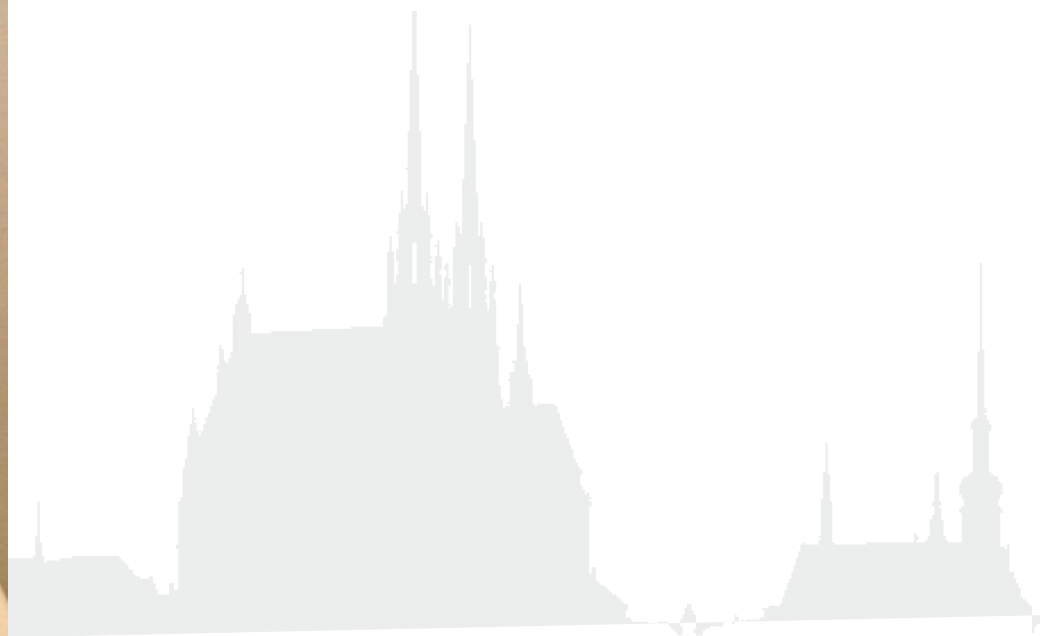
akad. sochař Jan Kotek

Socha znázorňuje P. Martina Středu v okamžiku bitvy se Švédy.

Středa se obrací v modlitbě k Bohu, je oblečen do kněžského roucha, za pasem má růženec a na prsou znak IHS.

U nohou mu leží dělová koule citovaná v legendě o posledním švédském výstřelu na město Brno.

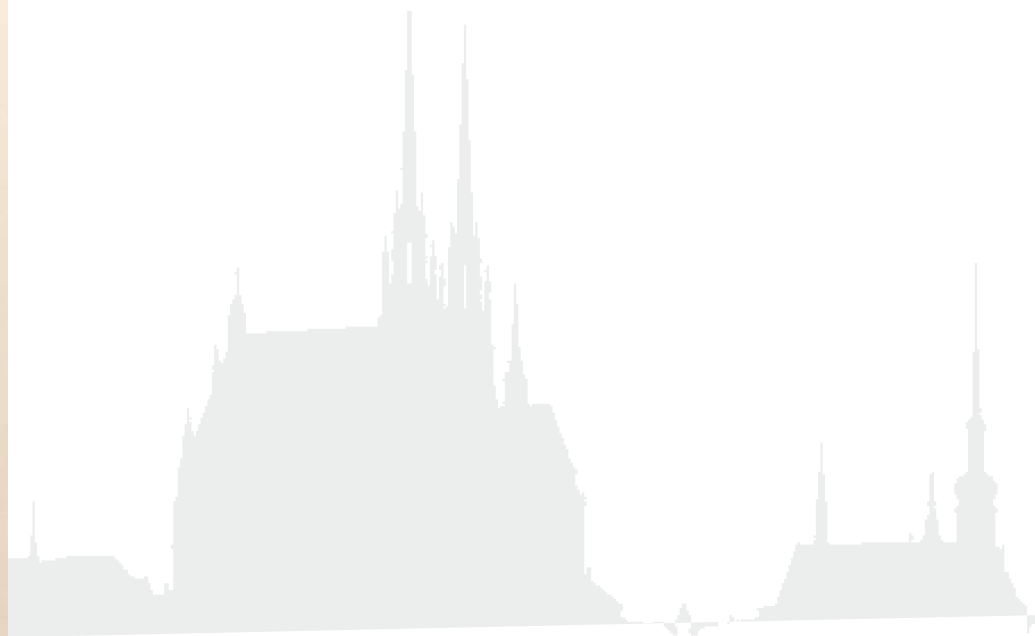
Daniela Kartáková

Postava P. Martina Středy se vznášá v jakémisi extatickém stavu duchovního vytržení mezi pilíři obrany a víry s gestem modlitby za město Brno.

Vyšší pilíř s ustřeleným vrcholem symbolizuje válečný konflikt - destrukci města.

Nižší pilíř s atributem Martina Středy a řádu jezuitů IHS je symbolem pevnosti víry, z níž čerpal duchovní a morální sílu v časech válečné vřavy.

Mgr. Daniel Klose

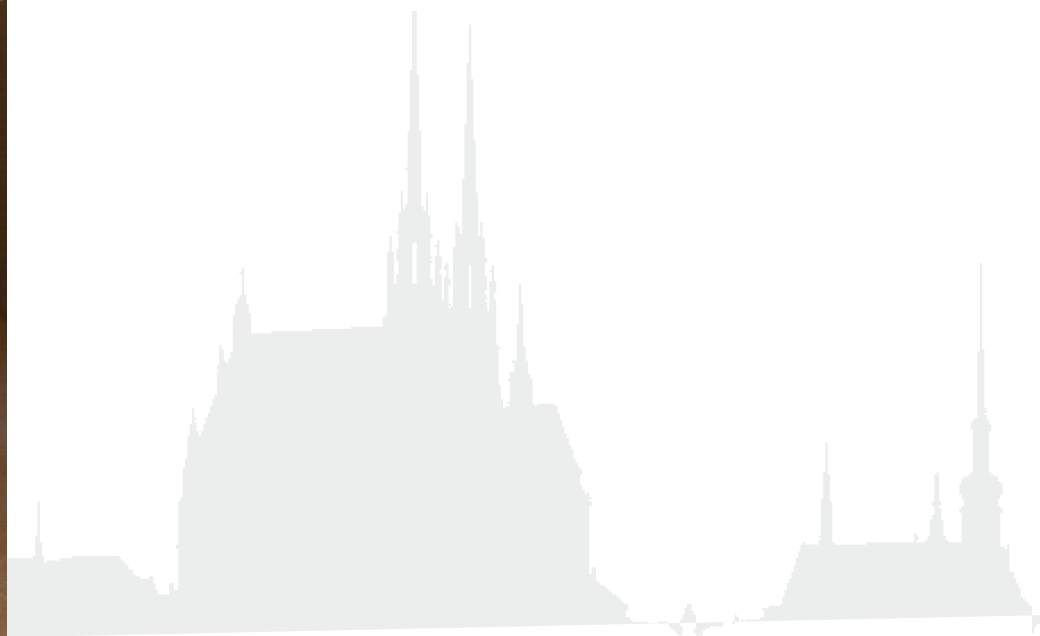

Památník tvoří na první pohled nahodilý shluk trámů, expresivně znázorňující nesnáze, strasti, utrpení, bolest - kříž Ježíše Krista.

Z čelního pohledu u vstupu do kostela se změť křížů opticky proměňuje v uspořádané paprsky a celá kompozice připomíná oltář.

Uprostřed této konstrukce je umístěn reliéfní portrét P. Martina Středy.

Na jednotlivých paprscích (trámech křížů) jsou umístěny texty - citáty z díla pátera Středy.

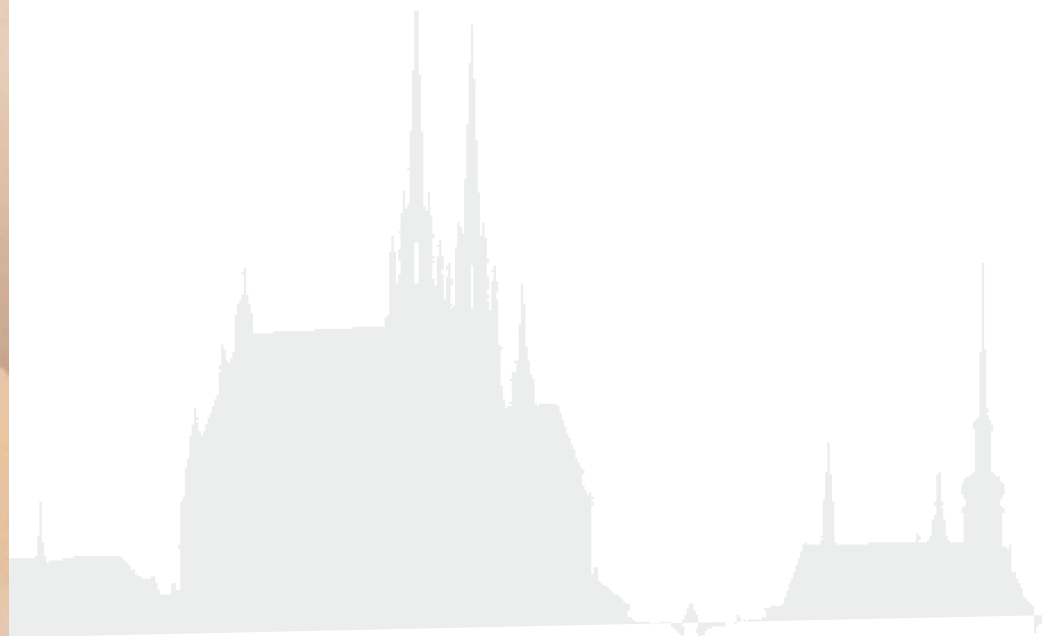
MgA. Jan Říčný, MgA. Filip Kosek, MgA. Irena Armutidisová

Ideová východiska návrhu vycházejí nejen z životopisu pátera Martina Středy, vč. legendy o poslední dělové kouli vystřelené Švédy na Brno, ale rovněž z obecnější reflexe vztahu zápasu dobra a zla.

Postava P. Martina Středy je prezentována v řeholním oděvu stojící na monumentální kamenné kouli symbolizující pohromy války a utrpení, které válka vyvolává.

Ruka, která je skrytá pod rukávem oděvu, drží znamení - symbol vítězství - kříž.

Mgr. Vladimír Matoušek, Ing. arch. Radim Horák

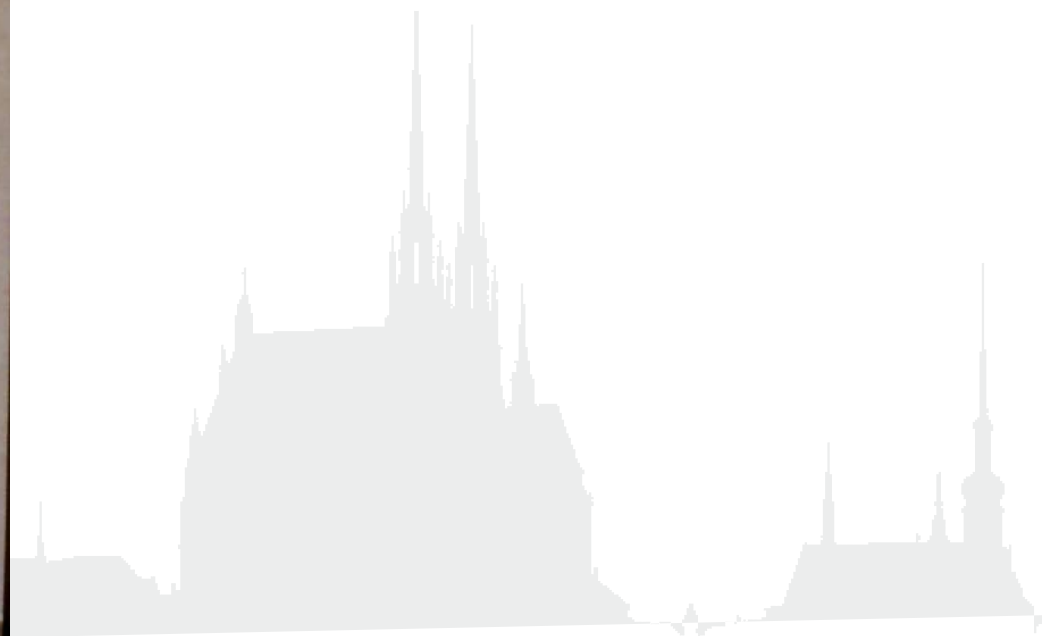

Figura pátera Martina Středy, která stojí na hlavici sloupu, drží v náručí Palladium města Brna, obraz Madony Svatotomské, jako symbol ochránkyně města. V pravé ruce Středa drží kříž.

Portrét P. Martina Středy vychází z nejznámějšího vyobrazení z dobové rytiny.

Po formální stránce souvisí sloup s pilastry, které vystupují z fasády kostela.

Skládá se ze tří částí, odkazujících k historii Brna.

Kompozice díla je založena na principu rovnoramenného trojúhelníku, který symbolizuje Svatou Trojici.

Vertikální osová kompozice zdůrazňuje řád, logiku a celkovou formu skladby společnosti.

Sestává ze tří částí - dlažby, soklu s texty a sloupu s plastikou. Reliéf pátera Martina Středy, v barokně pojaté kompozici na trojhranném sloupu, vyjadřuje napětí a víru v pravdu a vítězství.

Legendární poslední dělová koule vystřelena na město je umístěna na římse v dolní části sloupu.

doc. Alexius Appl, akad. sochař

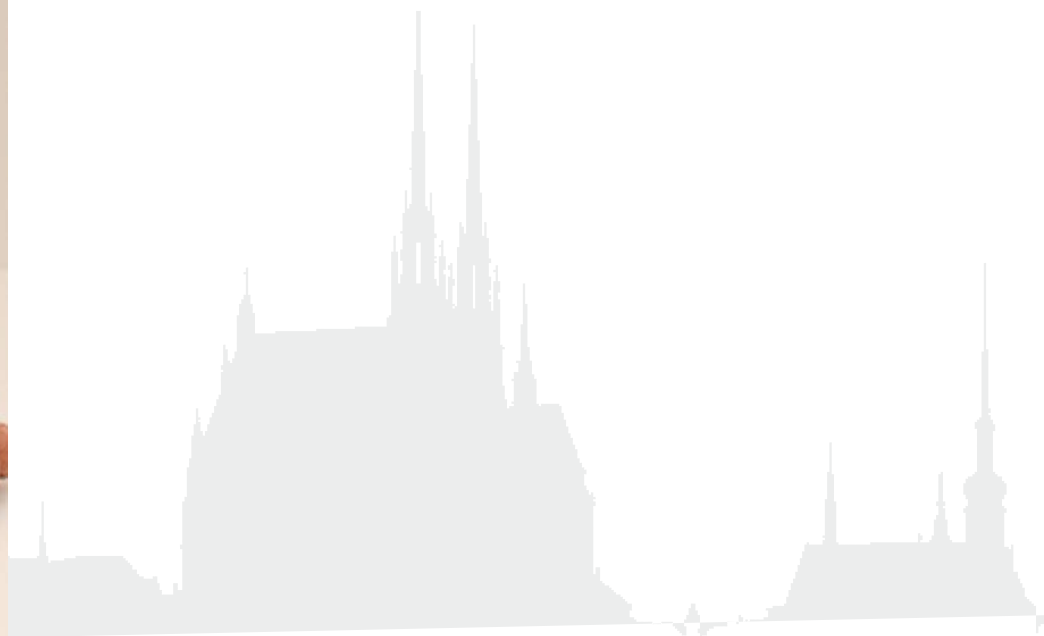

Návrh se opírá o klasické sochařské tvarosloví vycházející z tradičních figurálních pomníků.

Klečící postava pátera Martina Středy je usazena na pyramidu s estavenou z dělových koulí.

Na vrcholu "stavby" je v klidné póze člověk odevzdaný Bohu, jenž prosí o slitování nad hrdinnými obránci a obyvateli Brna.

Socha jezuitského pátera představuje moc ducha povzneseného nad vojenskou sílu.

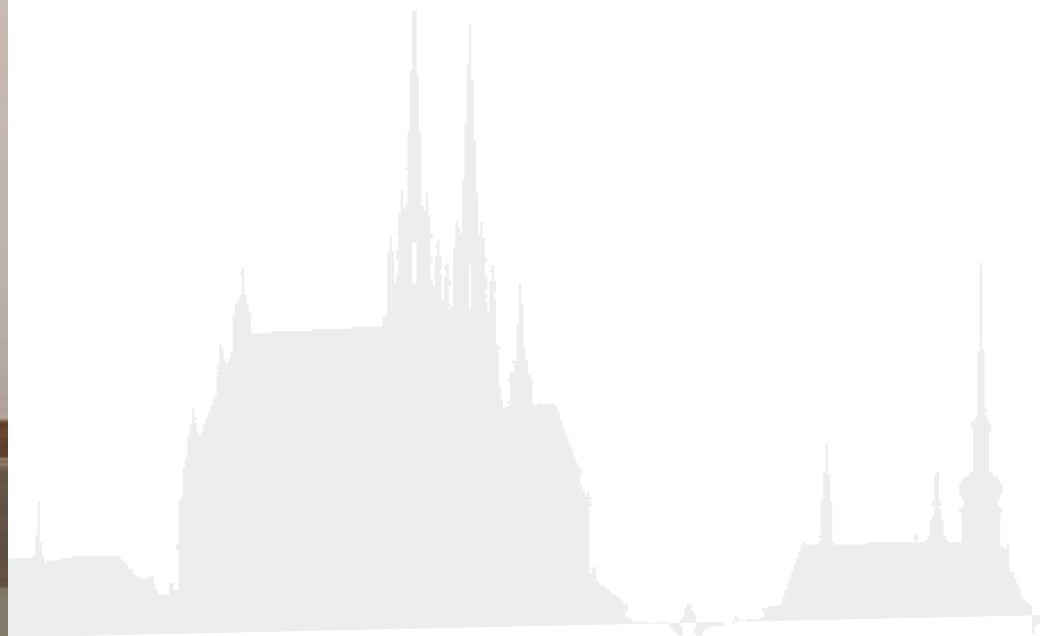

Návrh představuje P. Martina Středu na hradbách, které tvoří stylizovaný podstavec.

Martin Středa je ztvárněn s křížem v ruce a s gestem vzývajícím Pannu Marii.

Plastika je koncipovaná jako "levitující", vyrazející z opevněného Brna proti nepříteli.

Autor se cíleně odklání od tradičního klasického pojetí památníku.

Hlavní nosnou ideou díla je zpodobnění role P. Martina Středy jako symbolického ochránce města, nad kterým bdí a shlíží na ně z výšky.

U zobrazené figury je položen důraz na asketický charakter. Postava P. Středy je zachycena v pozici soustředěné modlitby, díky níž jako zázrakem ochránil město Brno před dobytím Švédy.

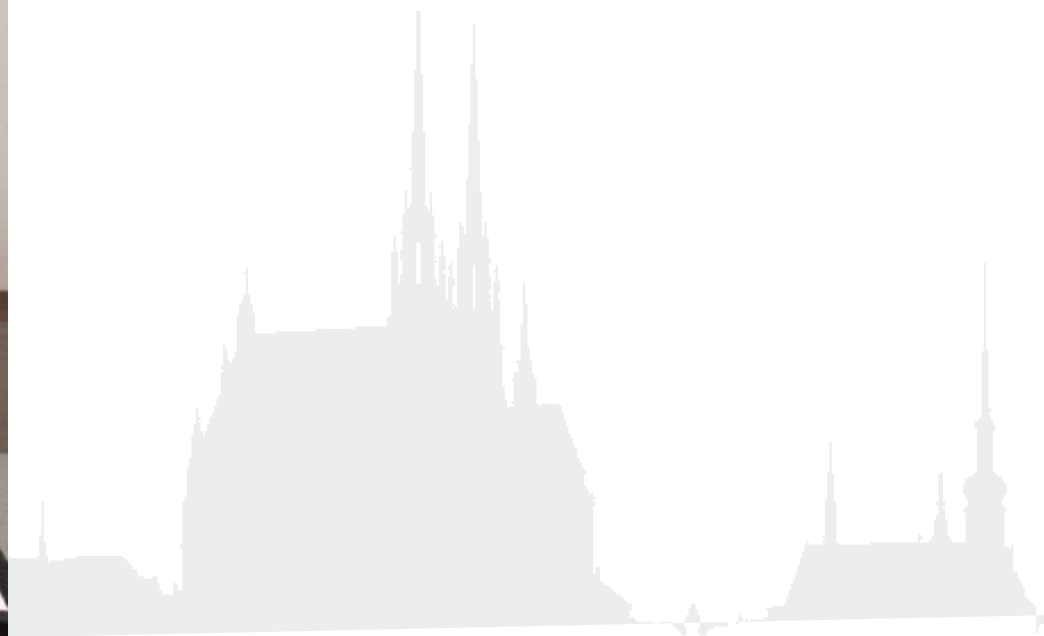
Sokl tvoří čtyři velká písmena B,R,N,O, odkazující k sepětí P. Martina Středy a jeho města.

akad. sochař Ladislav Sorokáč, arch. Ondřej Tuček

Sochu vyrůstající ze soklu tvoří lidská postava proměňující se ve strom, jako symbol života, síly, pevnosti a ochrany.

Postava drží v ruce kříž, znamení hluboké a neochvějné víry. Koruna stromu tvoří intimní niku, oddělující samotnou postavu od dominantní plochy kostelní zdi a svým horizontálním charakterem přerušuje a upozaduje problematickou vertikalu daného prostoru.

Mgr. Jindřich Plotica, akad. sochař

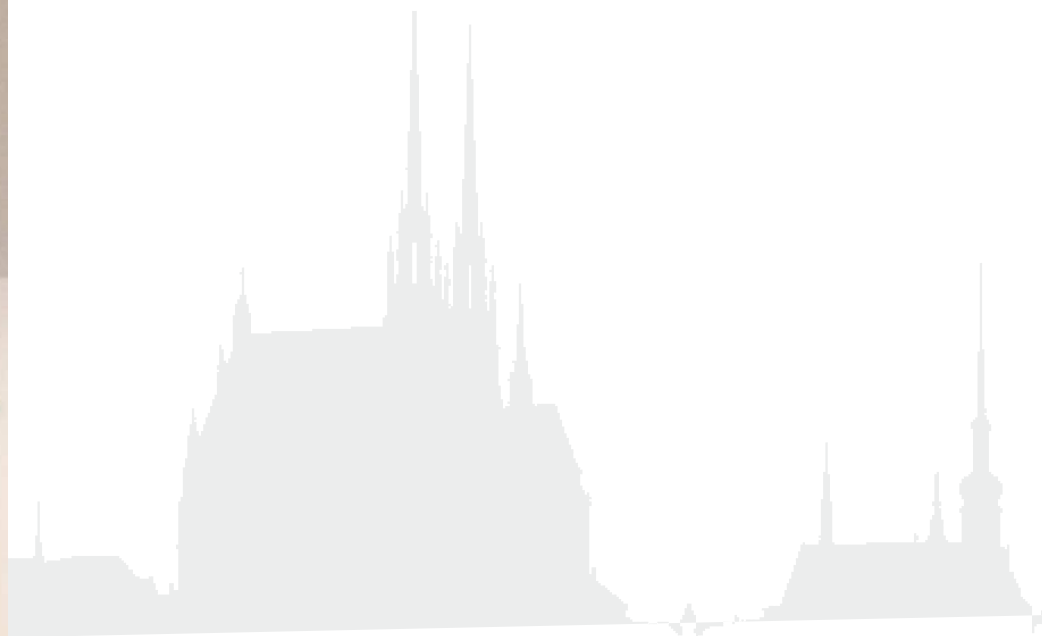

Ideou díla věnovaného P. Martinu Středovi je variace na barokní téma.

Ústředním bodem sochařské kompozice je nadživotní realisticky ztvárněná busta, vycházející z historických grafických zpodobnění pátera Martina Středy.

Busta je umístěna na sloupu, na který navazují elementy navozující iluzi jakéhosi architektonického fragmentu.

Mgr. Marie Šeborová, akad. sochařka

Jedná se o stylizovanou postavu P. Martina Středy, stojící bez podstavce na chodníku.

Figura, která napřaženou rukou s křížem i celým svým postojem zastavuje symbolickou poslední švédskou dělovou kouli přináší kolemjdoucím přímý kontakt s plastikou.

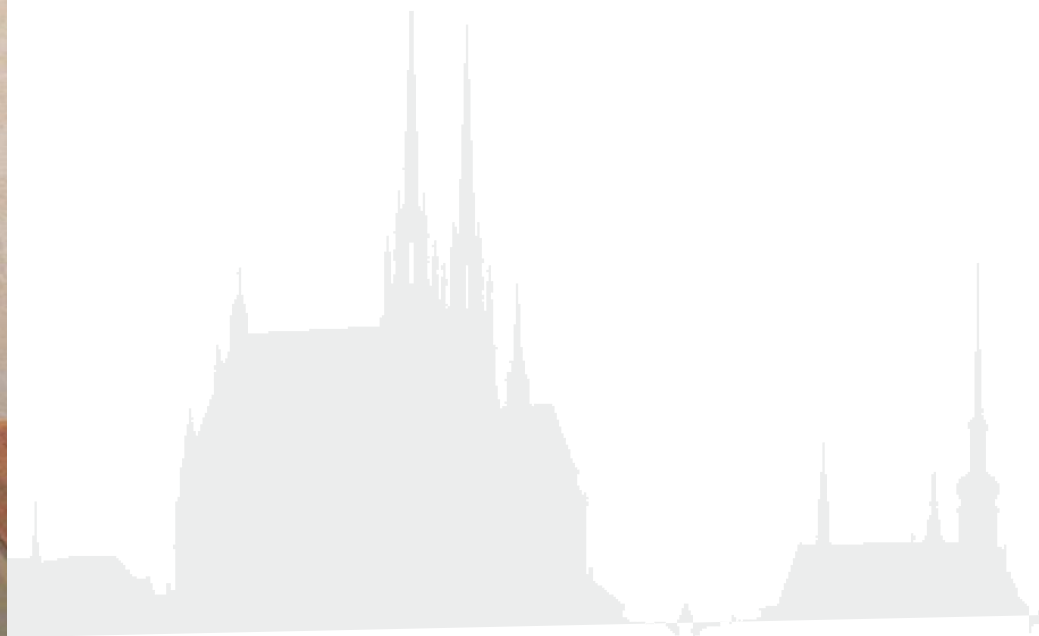
Výtvarné řešení návrhu je inovativně založeno na modelaci plastiky pomocí počítačových 3D technologií.

Ing. arch. Jiří Trojan, akad. sochař Stefan Milkov

Vzhledem k tomu, že se v osobě pátera Martina Středy jedná o duchovního, který zasvětil život službě Bohu, není idea díla postavena na uctívání kultu jeho osobnosti, ale důraz je kladen na oslavu víry, nezištné obětavosti a odvahy.

Zdi kostela Nanebevzetí Panny Marie slouží jako podstavec pro monumentální meč - krucifix, symbol záchrany obyvatel města Brna.

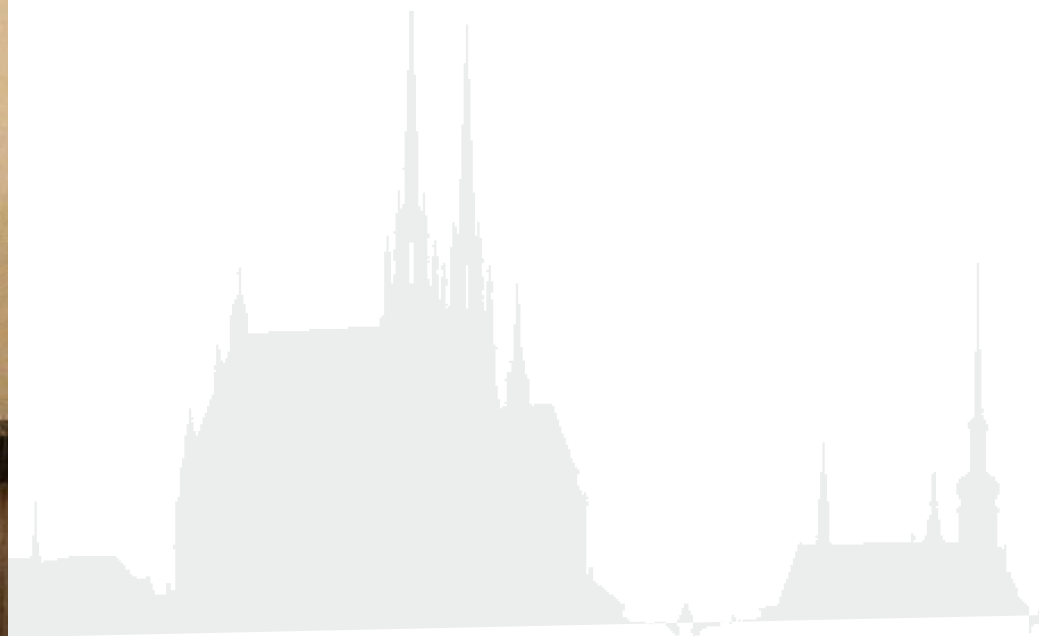
Veronika Houšťová

Při obléhání Brna švédskými vojsky byl P. Martin Středa údajně často vidět na hradbách uprostřed největších bojů.

Socha symbolicky vyrůstá ze stylizované architektury hradeb a vrcholí ztvárněním portrétu pátera Martina Středy. Ten je vytvořen spojením konkávních a konvexních hmot.

Autor zde využívá podobného efektu, jaký známe u principu fungování filmu.

Antonín Nový

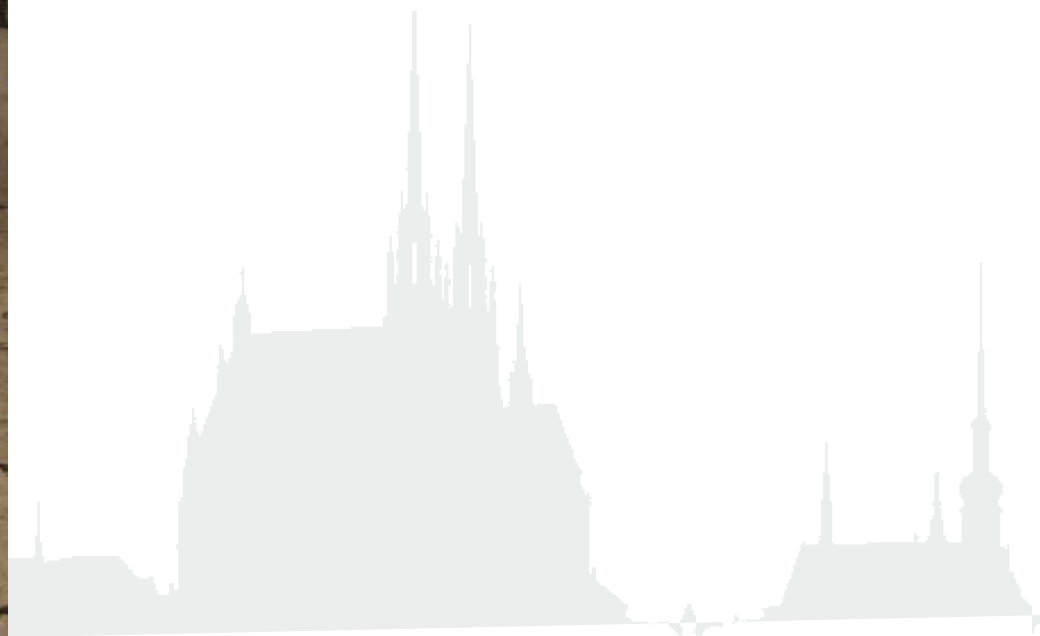

Socha znázorňuje osobnost pátera Martina Středy v nadživotní velikosti.

S výjimkou portrétních rysů a náznaku liturgického roucha autor záměrně potlačuje detaily, a to z úcty k "poselství" P. Martina Středy, které je daleko od světských rozmarů.

Modlitba, představující spojení s Bohem, je jeho nejcennějším prostředkem, s nímž může harmonicky rozeznít svoji duši.

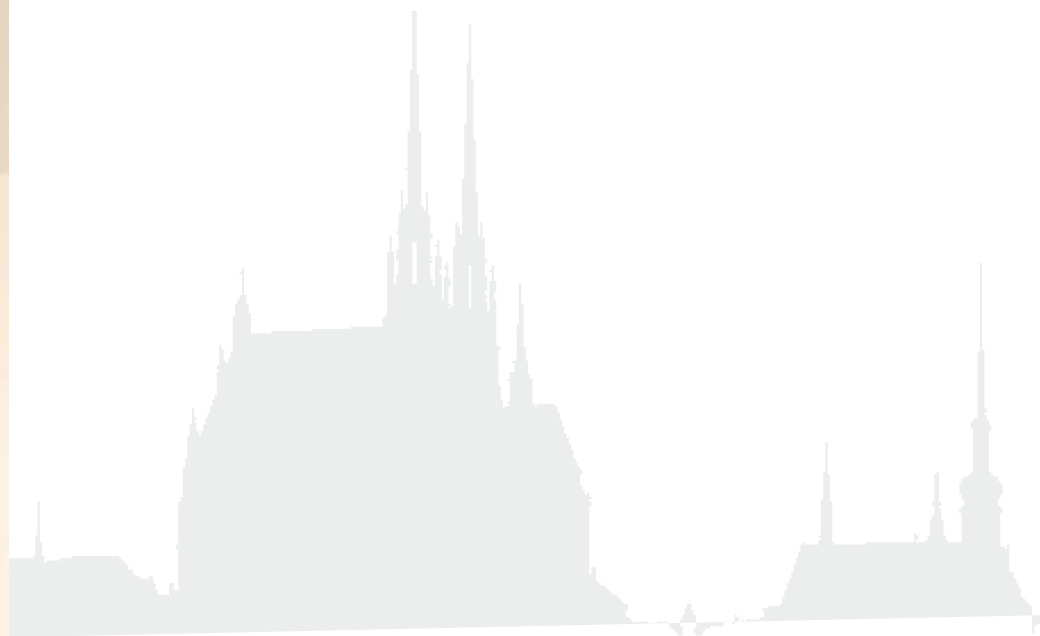

Socha je expresivním zobrazením osudu P. Martina Středy. Figura vyjadřuje drama války a následného radostného přijetí jejího ukončení.

V rozevláté drapérii je ukryta dělová koule, symbol posledního výstřelu na město Brno.

Koule balancující na hraně soklu vyvolává pocit napětí.

Fyzičnost figury vyjadřuje duchovní sílu zobrazované osobnosti.

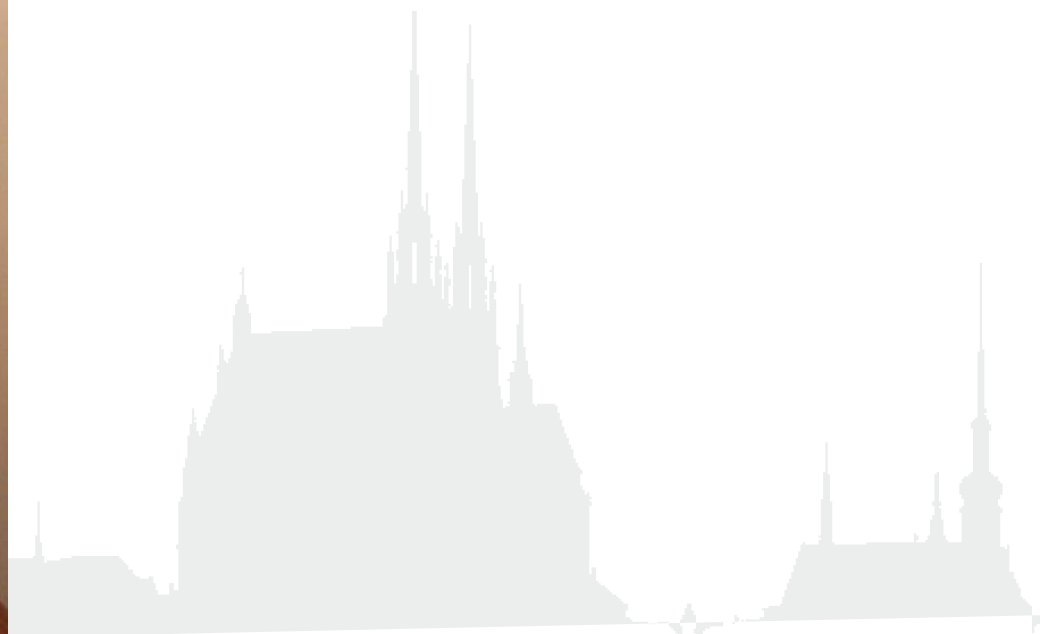

Socha je symbolem morálního a současně i faktického ubránění se města před brutální silou švédských obléhatelů.

Lod' - symbol moravské církve s Madonou Svatotomskou balancuje na dělových koulích a směřuje k záchraně.

Nápis na boku lodi blíže přibližuje pozorovateli historickou událost. Páter Martin Středa podněcuje lid v beznadějně situaci k obraně města a modlitbě.

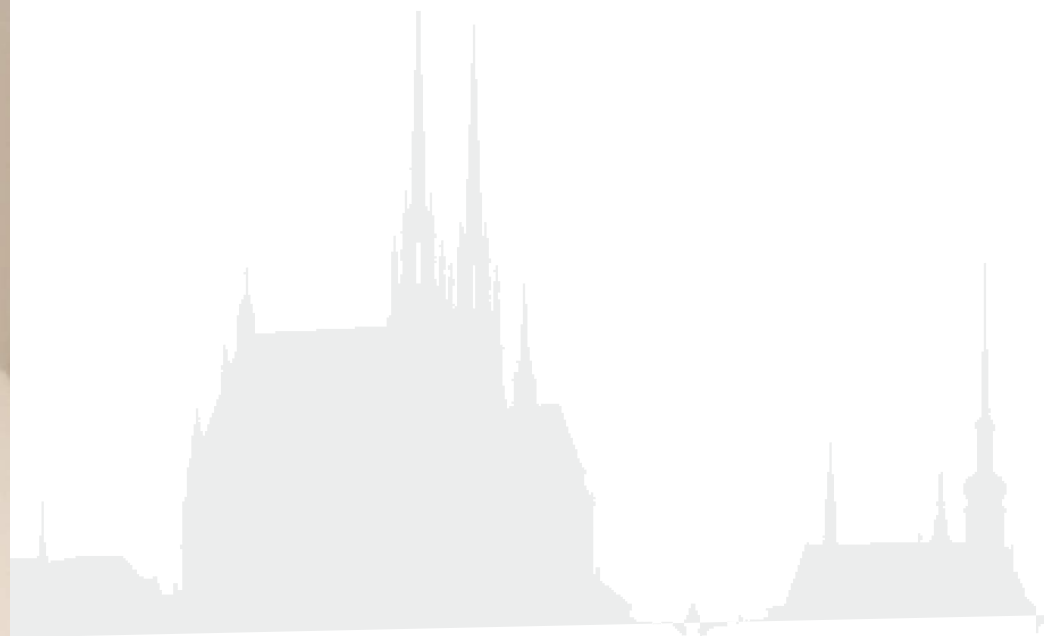
Ing. arch. Radko Květ, akad. sochař Roman Wenzel

Základní ideou tohoto sochařského díla je symbolické propojení duchovní síly a jistoty ve víře s odvahou a energií - tedy hlavních znaků osobnosti P. Martina Středy.

Socha je promyšleným spojením stylizovaného tvaru srdce s tvarem připomínajícím kazatelnu či ambon.

Jedná se o symbol spojení víry a života.

doc. Jaroslav Kolář, ArtD., MgA. Jan Šnéberger